

Què necessitem per desplaçar-nos amb seguretat per la nostra ciutat o barri?

Curs: 1r i 2n de primària

Àrea: Educació Física

Situació d'aprenentatge¹

Títol	Què necessitem per desplaçar-nos amb seguretat per la nostra ciutat o barri?
Curs (nivell educatiu)	1r i 2n de primària
Àrea / Matèria ² / Àmbit ³	Educació Física

¹Les situacions d'aprenentatge són els escenaris que l'alumnat es troba a la vida real i que es poden utilitzar per desenvolupar aprenentatges. Impliquen un repte que l'alumnat ha de resoldre. Plantegen un context concret, una realitat actual, passada o previsible en el futur, en forma de pregunta o problema, en sentit ampli, que cal comprendre, i a la qual cal donar resposta o sobre la qual s'ha d'intervenir. És en resoldre-ho que l'alumnat assoleix les competències específiques. [Annex 5 Aprenentatge basat en situacions](#). Són propostes pedagògiques orientades al desenvolupament de les competències.

² A l'educació primària fem referència a les àrees. A l'educació secundària obligatòria i el batxillerat fem referència a les matèries.

³ Agrupació d'àrees o matèries que s'imparteixen de manera integrada.

DESCRIPCIÓ (context + repte)

Per què aquesta situació d'aprenentatge? Està relacionada amb alguna altra? Quin és el context?⁴ Quin repte planteja?⁵

Aquesta situació d'aprenentatge (SA) presenta activitats i propostes metodològiques d'aprenentatge que tenen la finalitat de mostrar a l'alumnat les possibilitats i també els riscos que pot tenir desplaçar-se (a peu o amb vehicle de rodes) per la seva pròpia ciutat o barri. Es tracta, doncs, d'aplicar els aspectes generals i més bàsics del trànsit –algunes normes de convivència, el respecte envers les instal·lacions, els senyals, les indicacions, etc.– i concretament el coneixement i la progressiva autonomia en els desplaçaments i la mobilitat i posterior circulació amb vehicles de rodes (com les bicicletes, els patins i els patinets) com a aspectes elementals i molt presents en el dia a dia de l'alumnat del primer cicle de l'educació primària.

Dins d'aquest context de SA i concretament sobre l'alumnat de cicle inicial (de sis i set anys d'edat), ens trobem que just comencen a tenir curiositat i a poder interpretar algunes dels senyals i normes de trànsit, especialment amb referència a l'ús i als desplaçaments per la via pública. Aquest interès per interpretar i desxifrar els símbols es dona principalment pel moment d'aprenentatge en lectoescriptura en el qual es troben. Venen d'educació infantil, en què la majoria ja assoleixen la consciència lèxica i sil·làbica i també la discriminació de les principals grafies. Per aquest motiu, és un bon moment per introduir rètols i cartells (amb les normes de circulació) bàsics que es troben en el seu dia a dia, en el camí cap a l'escola, amb vehicles de rodes (patins, patinets, bicicletes, etc.) i també a peu, i que amb l'ajuda dels adults que els acompanyen, poden observar, analitzar i de mica en mica aplicar.

Aquesta situació d'aprenentatge ens permetrà donar resposta a aquesta necessitat fent un desplegament oportú i coherent del currículum d'educació bàsica, dins de l'etapa i els nivells que ens ocupen. L'àrea que vertebrava la SA és l'Educació Física, que se centra en la contribució a l'assoliment de les competències específiques 2 i 4, tot i que també es relaciona directament amb un dels objectius generals de l'article 4, "desenvolupar hàbits quotidians de mobilitat activa, autònoma i saludable, per fomentar l'educació vial i actituds de respecte per prevenir els accidents de trànsit", que alhora es relaciona amb la competència clau de la ciutadania de final d'etapa d'educació primària i que es treballa com a àrea diferenciada en el cicle superior (àrea de Valors cívics i ètics).

Igualment, la transversalitat és present en el desenvolupament de la SA en vincular-se amb els vectors i les competències clau de forma clara, com més endavant es concretarà.

⁴ Conjunt de circumstàncies que envolten i expliquen un esdeveniment, una situació, un individu, un col·lectiu o comunitat, etc.

⁵ Repte: tema d'interès plantejat per l'alumnat, observació d'un fenomen, polèmica o controvèrsia entorn d'un fet, informació que crida l'atenció a la ciutadania, problemàtica que afecta la societat o l'entorn de l'alumnat, pregunta sobre un element de la realitat, recerca a partir d'un element investigable, necessitat plantejada per un agent extern, dilema que cal comprendre, manifestació artística, etc.

Partint dels coneixements previs, les experiències personals i la recerca, **el repte** que es planteja a l'alumnat és el d'involucrar-se en les diferents activitats que es poden treballar de forma aïllada però que es complementen entre si, a fi de mostrar el que necessiten saber, aprendre i aplicar per poder desplaçar-se amb seguretat (tant a peu com amb vehicle de rodes) per la seva pròpia ciutat o barri.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques següents:

Competències específiques	Àrea o matèria
CE2. Desenvolupar un estil de vida actiu i saludable incorporant la pràctica habitual d'activitats físiques i altres comportaments beneficiosos per a la salut durant la vida quotidiana per adquirir hàbits que contribueixen al benestar físic, mental i social.	Educació Física
CE4. Valorar l'entorn com a espai de pràctica d'activitats físiques i d'ocupació del temps de lleure utilitzant-lo de manera respectuosa i responsable per participar en la seva conservació i millora.	Educació Física
CC3. Reflexionar i dialogar sobre valors i problemes ètics d'actualitat, comprenent la necessitat de respectar diferents cultures i creences, cuidar l'entorn, rebutjar prejudicis i estereotips, i oposar-se a qualsevol forma de discriminació i violència –incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista– o fonamentalisme ideològic.	Transversal. Competència ciutadana.
CPSAA 2. Conèixer els riscos més rellevants per a la salut i començar a adoptar hàbits saludables per al seu benestar físic i mental.	Transversal. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS⁶

Competència ciutadana: implica el desenvolupament de la consciència cívica, en què l'alumne o alumna analitza la seva pròpia acció i compromís per tal de contribuir al bon funcionament de les vies públiques.

Competència personal, social i d'aprendre a aprendre: de forma directa a partir d'assumir responsabilitats individuals que incideixen en el funcionament o comportament col·lectiu. També des del propòsit de tenir un estil de vida actiu i saludable.

⁶ Competència ciutadana, competència emprenedora, competència personal, social i d'aprendre a aprendre i competència digital.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE I CRITERIS D'AVUACIÓ

OBJECTIUS D'APRENENTATGE⁷ Què volem que aprengui l'alumnat i per aquè? CAPACITAT + SABER + FINALITAT		CRITERIS D'AVUACIÓ⁸ (CI) Com sabem que ho han après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT	
1	Reconèixer les conductes de risc i de seguretat més bàsiques de la via pública per tal de poder dur a terme activitat física fora de l'escola amb la finalitat de tenir un estil de vida actiu.	1	2.2 Conèixer els principals riscos que poden existir en la pràctica d'activitats físiques a l'escola, en el camí cap a l'escola i a la vida quotidiana.
2	Analitzar les possibilitats de l'entorn proper a l'escola per a la creació i pràctica de jocs motrius i d'activitat física que permetin combatre el temps d'oci sedentari i fer un bon ús de les instal·lacions del barri, poble, ciutat.	2	4.2 Concebre l'entorn proper com a espai de pràctica d'activitats físiques saludables i satisfactòries en el temps de lleure fent-ne un ús respectuós.
3	Aprendre les normes bàsiques de funcionament i de respecte cap a la via pública i la diversitat de persones que s'hi troben (edats, cultures i interessos) a fi de contribuir a la societat i el civisme.	3	3.3. Respectar l'entorn proper i mostrant empatia i consideració cap a les altres persones.
4	Crear una proposta en grup que incorpori jocs i activitats físiques en el context de via pública, amb la finalitat de gaudir d'un estil de vida actiu i també d'uns comportaments i compromís cívic.	4	2.2 Adoptar, amb suport del o de la docent, comportaments i hàbits de vida saludable en diverses situacions del context educatiu, tot valorant la importància del benestar.

⁷ Les competències específiques estan formulades de forma general i convé concretar-les per definir quins seran els aprenentatges que s'adquiriran amb la realització de la situació d'aprenentatge. Aquesta concreció ha de permetre formular unes competències pròpies de la situació d'aprenentatge que són l'equivalent dels objectius d'aprenentatge.

⁸ Els criteris d'avaluació es poden desplegar en indicadors. Un objectiu d'aprenentatge pot relacionar-se amb un, dos o més criteris d'avaluació.

SABERS

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:

	Saber	Àrea o matèria
1	Reconeixement dels efectes físics beneficiosos que la pràctica habitual d'activitats físiques i un estil de vida actiu tenen per a la salut en la vida quotidiana.	Educació Física
2	Valoració de la necessitat de fer servir un equipament que permeti dur a terme pràctiques d'activitats físiques d'una manera adequada.	Educació Física
3	Respecte vers les mesures bàsiques de seguretat d'un mateix en la pràctica d'activitats físiques.	Educació Física
4	Utilització amb cura dels espais i materials usats en la pràctica d'activitats físiques.	Educació Física
5	Valoració de les pràctiques d'activitats físiques programades que es realitzen fora de l'escola.	Educació Física
6	Coneixement d'algunes pràctiques d'activitats físiques que es poden dur a terme al barri, al poble o a la ciutat o al medi natural.	Educació Física
10	Ús d'elements gràfics i paratextuals bàsics que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos propers de la vida quotidiana, de mitjans de comunicació i escolars.	Llengua Catalana i Castellana Comprensió Lectora
11	Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.	Llengua Catalana i Castellana Reflexió sobre la llengua

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENENTATGE

Quines són les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar? Quins tipus d'agrupament realitzarem? Quins són els principals materials que necessitarem? Etc.

En aquesta situació d'aprenentatge els alumnes han d'anar descobrint a poc a poc alguns conceptes i normes pròpies de la circulació, així com la importància de la mobilitat saludable i sostenible i desplaçar-se de manera segura per la xarxa viària, tant a peu com amb vehicle de rodes (patinet, patins i bicicleta, entre d'altres). Per tant, l'objectiu d'aquesta SA és fer incís en els factors de riscos i les actituds de mobilitat segura que pot desenvolupar l'alumnat de sis i set anys en la seva vida quotidiana. Tot i que les activitats estan pensades per a dur a terme de forma independent, totes són complementàries i segueixen l'objectiu principal, que és conèixer què han de saber per tal de poder desplaçar-se de forma segura i tant a peu com amb vehicle de rodes, per la seva pròpia ciutat o barri. Per tant, les activitats es poden realitzar en l'ordre que es presenten o no, però l'enfocament ha de tenir sempre com a centre que l'alumnat es faci preguntes (què, com) al voltant de la mobilitat saludable, segura i sostenible, que investiguin i provin (a través de les propostes didàctiques) i que arribin a formular les seves pròpies conclusions com a resposta al repte plantejat. D'aquesta manera, l'aprenentatge, es donarà a partir dels propis descobriments.

Aquest descobriment, tot i ser personal de cada alumne/a, ha de ser guiat i orientat pel docent i presentat en forma de reptes globals que permetin també introduir estratègies metodològiques com l'aprenentatge cooperatiu i entre iguals, sobre els quals han de reflexionar i valorar els aprenentatges mitjançant tant l'autoavaluació com la coavaluació i potenciant que l'aprenentatge sigui real, d'interès personal i significatiu per a cadascun.

Les formes d'agrupament han de ser variades segons l'activitat, però partir sempre d'una proposta o repte global; d'una o d'un seguit d'accions motrius de caràcter individual però amb interacció amb els altres (situacions de joc col·lectiu) i finalment d'una reflexió que podrà ser en gran grup, en petits grups o individual.

Avaluació: observació de la participació activa dels estudiants, discussions en grup, projectes d'art i pòsters.

Recursos: vídeos educatius, fotografies, fitxes i fulls de registre i senyals de trànsit de joc.

Els principals materials han de ser de caràcter esportiu i lúdic i ajudar a contextualitzar les propostes motrius; per exemple, cons i piques per simular senyals, pitralls de colors per simular les indicacions del semàfor, i pilotes en moviment per simular la circulació dels cotxes. Per tant, hem d'adaptar els materials i objectes de l'Educació Física al context de trànsit i circulació per la via pública. A més a més, cal emprar algun vídeo i algunes imatges facilitades, tant pel Departament d'Educació (Gencat) com pel Servei d'Educació per a la Seguretat (Guàrdia Urbana i Policia Local). I també algun pòster informatiu i alguns recursos d'elaboració pròpia.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ

	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitats inicials <i>Què en sabem?</i>	Activitat 1. Aquesta primera sessió serveix com a avaluació diagnòstica del grup classe i específicament sobre els coneixements previs de cada alumne/a sobre el tema d'aquesta SA. La proposta didàctica és anar de la part d'idees globals (grup classe) a la part de reflexió i avaluació personal. Es proposa la pauta següent: 1. Preguntes obertes per introduir el tema en grup gran: • Com us desplaceu normalment a l'escola? • Amb qui aneu? • Feu sempre el mateix recorregut? • Us fixeu en els senyals, els semàfors i les indicacions de circulació? • Us trobeu o veieu normalment algun guàrdia urbà o policia que controla el trànsit? 2. Presentació d'un repte al gran grup a partir d'un recurs didàctic elaborat pel Servei Català de Trànsit: https://edums.gencat.cat/ca/recursos-didactics/recursos-per-edat/segona-tercera-infancia/tres-bessones Es proposa la pauta següent: A. Coneixeu les Tres bessones? Elles també es troben en situacions similars quan s'han de desplaçar cap a l'escola o circulen per la via pública. Voleu que intentem ajudar-les a resoldre els 3 dubtes (interrogants) que tenen? B. Visualització del vídeo i anar parant a cada "interrogant" per fer una mica de discussió, debat o votació. El docent escull si en tots 3 o només en algun: - Vídeo sencer 3 interrogants: https://youtu.be/nhY2nZci-xk - En acabar es fa una reflexió conjunta sobre la importància de conèixer i saber interpretar les normes bàsiques de circulació per circular pel carrer. Aquesta	60' Activitat 1 (10') Activitat 2 (15') Activitat 3

	reflexió es pot fer oral o per escrit depenent de si es fa a 1r o 2n de primària. S'adjunta la fitxa model (Annex 2). C. Repte personal (avaluació inicial, coneixements previs i planificació d'objectius). * Proposta del discurs per activar aquesta reflexió personal: <i>Segurament heu vist com les Tres bessones s'han hagut d'aturar i pensar abans de dur a terme una acció, una decisió, com posar-se o no el cinturó de seguretat o creuar o no el carrer pel pas de vianants. També heu vist que cadascuna tenia una possible resposta, una idea o suggeriment del que ella faria; això passa perquè tots i totes tenim la nostra forma de pensar i sabem coses diferents. Per tant, és important escoltar els altres per aprendre coses noves i saber identificar les coses que no sabem per poder preguntar-les. En l'activitat següent haureu d'encerclar les imatges segons si sabeu què és (en aquest cas l'encerclareu amb retolador o llapis de color verd); si ho sabeu més o menys, és a dir, si us sona però no teniu la certesa d'entendre del tot què és (ho fareu en color groc); o si no sabeu què significa aquella imatge (i l'encerclareu en color vermell). ¿Aquests colors us recorden algun cosa relacionada amb el trànsit? Verd, Groc i Vermell. Una vegada tenim aquestes imatges encerclades seguint el codi de colors del semàfor, ens hem de fixar en les que tornen a estar repetides a la part de sota i veurem que al costat tenen un quadrat en blanc, a dins haurem d'escriure el número de vegades que hem trobat aquesta imatge (senyalització de trànsit) a la part de dalt (Annex 1).</i> D. Un cop finalitzada la fitxa d'avaluació diagnòstica individual (Annex 1), dibuixem un semàfor a la pissarra i cada alumne/a diu una imatge que ha classificat en cadascun dels colors. No dibuixem les imatges, sinó que escrivim la paraula corresponent, per exemple, "senyal de STOP". Un cop hem escrit 3 paraules, una per a cada color, de cadascun dels alumnes fem una valoració global dels coneixements previs i, a continuació, dels propòsits o objectius de futur per aprendre durant aquesta situació d'aprenentatge (<u>predisposició i bona actitud per dur a terme una mobilitat segura</u>). ○ Cada alumne s'emporta la seva fitxa i/o la guarda al seu dossier d'aprenentatge. Aquesta fitxa pot ser d'utilitat passats uns dies, quan es faci una sessió de valoració, recordatori i debat sobre què en pensa cadascú. ○ Proposta d'una segona fitxa de reflexió escrita (per a alumnes de 2n primària) (Annex 2).	(20' individual) (10' col·lectiu) (5' tancament)
--	--	---

	*Aquesta activitat es pot dur a terme com a pràctica en temes de mobilitat segura o en qualsevol sessió de tutoria o d'educació en valors. *Aquesta activitat serveix per fer una avaluació inicial a nivell grupal i una primera evidència individual (dossier d'aprenentatge de l'alumne/a).	
Activitats de desenvolupament <i>Aprenem nous sabers</i>	Activitat 2. Introducció pràctica, des de l'Educació Física, als aprenentatges de les normes i pautes bàsiques de circulació viària a partir de jocs populars, com ara <i>Simon diu</i> i l'<i>Stop</i>. La proposta és anar introduint reptes individuals i col·lectius, alguns més dirigits i d'altres menys. Aquests jocs provoquen situacions generadores de preguntes, algunes les formularà el docent i d'altres es generaran automàticament pel context del joc. L'alumnat després podrà respondre tot reflexionant sobre la situació que s'ha donat durant el joc. Algunes de les preguntes que s'han de poder generar són les següents: • Com us desplaceu normalment a l'escola? • Amb qui aneu? • Feu sempre el mateix recorregut? • Considereu que és important tenir clar el camí? • Us fixeu en els senyals, els semàfors i les indicacions de circulació? • Us trobeu o veieu normalment algun guàrdia urbà o policia que controla el trànsit? • Creieu que els agents de trànsit us poden ajudar? • Heu viscut alguna situació de trànsit (de camí cap a l'escola) on creieu que heu passat por o hi heu vist algun perill? Propòsit. Revisió i petita conversa sobre els coneixements previs i els objectius proposats en aquesta SA. Reflexió. Després d'aquests jocs es fa una tornada a la calma a partir d'una reflexió guiada de com han jugat, participat i sobretot de quina relació o extrapolació poden fer des de les normes treballades de la mobilitat segura a les situacions quotidianes, en les quals una manca de coneixement o respecte d'aquestes normes poden ocasionar riscos. Proposta de preguntes per a la dinàmica de metacognició:	60' 5' 10' 30'

	- Ara que ja coneixeu algunes de les normes bàsiques de mobilitat segura, què creieu que pot passar si no les complim? - Sabem què són els factors de risc? Quins creieu que depenen de nosaltres? <i>*El docent aprofita per introduir aspectes com: distraccions, gestió emocional, vulnerabilitat, zones segures, gestió de la influència... i les conductes segures en els desplaçaments.</i> Intentem que surtin un parell de normes de cadascuna de les propostes motrius (jocs) realitzats i establir la relació amb alguns d'aquests factors de risc i d'actituds de mobilitat segura, ja que és l'objectiu principal d'aquesta SA. També es poden recuperar les preguntes descrites anteriorment que s'han de generar a partir dels jocs. <u>Sessió desenvolupada:</u> Escalfament: activitat introductòria d'activació. 1. <u>Com m'he de desplaçar?:</u> aquesta activitat ha de ser guiada pel o per la docent i té l'objectiu d'activar el cos a partir d'unes indicacions molt senzilles. La part rellevant d'aquesta proposta i la seva relació amb la SA és que les indicacions s'han de memoritzar, com si fossin normes de circulació i han d'estar vinculades amb un nombre concret de "tocs de xiulet", com si el mestre/a fes de policia que controla el trànsit. Aquestes indicacions primer han de ser més senzilles i després una mica més complexes; a més, s'hi poden anar afegint a poc a poc, perquè sinó no podran recordar-les totes de cop: - 1 toc de xiulet = caminar - 2 tocs de xiulet = córrer endavant - 3 tocs de xiulet = córrer endarrere - 4 tocs de xiulet = saltar amb els peus junts - 5 tocs de xiulet = córrer cap a totes les direccions i vigilant de no xocar. - Toc de xiulet llarg = aturar-se, quedar-se quiet. Variants: *Es poden afegir més tocs de xiulet o diferents formes: xiulet flux, fort, creixent, decreixent, etc. Desenvolupament: activitats principals en les quals l'alumnat pren consciència i decisió sobre les accions i els tipus de desplaçaments que realitzen en cada ocasió.	15'
--	---	-----

	1. <u>Com decidim desplaçar-nos?</u>: en aquesta activitat l'alumnat es reparteix en grups de 3 o 4 persones i un de cada grup farà d'agent de trànsit, els altres seran els vianants i hauran de seguir les seves indicacions. És una activitat similar al que seria el joc del <i>Simon diu</i> o el de <i>Seguir el rei o la reina</i>. En aquest cas serà un agent de trànsit i per aquest motiu anirà dient accions i desplaçaments que siguin coherents amb el context de "mobilitat segura i circulació per la via pública". Poden fer servir els tipus de desplaçaments de l'activitat anterior, però també s'anima a introduir-hi diferents situacions que es poden donar a la via pública, per exemple: - Mireu cap a dalt, veieu el semàfor de quin color està? - Ara sou cotxes i aneu molt i molt ràpids. - Atureu-vos!, sou vianants i passa un cotxe. - Ara passeu per una vorera molt estreta, vigileu de no caure! 2. <u>STOP clàssic</u>: és un joc idoni per començar la relació entre joc motriu (activitat física) i el tema o eix central d'aquesta SA sobre circulació i trànsit. - Primer un alumne/a serà l'encarregat d'atrapar, aquest portarà un con de color taronja simulant que és un element de la via pública que indica que "atenció". - Si abans de ser tocat per aquest "con", es diu la paraula STOP! i es queda immòbil, no pot ser atrapat, però si no és així i és atrapat, es canvien els papers. 3. <u>STOP semàfor</u>: una vegada el joc ja funciona bé, s'hi incorpora un nou element/objecte, que són els cercols. Agrupem 3 cercols de cada color (vermell, groc i verd), de manera que simulin el semàfor; per tant el groc ha d'estar situat sempre entremig del altres, ja sigui en disposició vertical o horitzontal (vegeu dibuix), i els alumnes que s'escapen, si volen estar en "STOP" i salvar-se de qui els persegueix, han d'entrar dins del cercol vermell. Un cop entren tenen 3 segons per sortir-ne (qui persegueix pot comptar en veu alta; sinó, el mestre/a intenta estar-hi atent i compta en veu alta). Per tant, quan es digui "1", ha de saltar al cercol groc; "2", al cercol verd; i "3", ha de sortir novament al terreny de joc i escapar-se de nou. El perseguidor s'ha de quedar davant del cercol de color vermell, no pot anar directament a esperar-lo al verd; sí que pot decidir d'anar a atrapar algú altre i no esperar-se. Variants: Joc 1: *els alumnes quan s'aturen en STOP poden escollir diferents posicions i formes de	
--	---	--

	“salvar” els companys. Una d’original és que per salvar han d’imitar la posició de la persona que està en STOP. *Es poden afegir cons per tal de fer més dinàmic el joc. Joc 2: *es poden afegir més “semàfors”; s’haurà d’estar atent per poder controlar la norma dels 3 segons. Tornada a la calma: després d’aquests jocs es fa una tornada a la calma a partir d’una reflexió guiada de com han jugat, participat i sobretot de quina relació o extrapolació poden fer des de les normes de circulació i en relació amb les situacions de risc que s’han trobat i quines conductes segures s’haurien seguir per evitar aquests riscos. Intentem que surtin un parell de situacions i/o actituds de cadascuna de les tres propostes motrius.	
	Activitat 3. Vigilem amb els cotxes! Seguim les indicacions dels agents de trànsit? Un alumne/a té un cèrcol, ha d’entrar-hi a dins, simular que el condueix i ha d’intentar atrapar la resta. Només es poden salvar si “pugen” a la vorera*. Un cop pugen, s’han d’esperar que el mestre/a els miri i toqui el xiulet i indiqui amb la mà que poden “passar”, tot simulant un agent de trànsit. Variant: es poden afegir més alumnes a fer de cotxes; l’alumnat pot assumir el rol d’agent de trànsit o policia; en aquest cas es recomana un xiulet de pera (funciona sense bufar). *La vorera es pot simular amb algun element que tingui una mica de superfície i que sigui adequat perquè hi pugin un o dos alumnes. S’ha de deixar clar quin és i quants i com han de pujar-hi. Algunes propostes són: bancs, matalassos, una zona amb un terreny diferent del de la pista de joc, alguna estructura de fusta, etc. Propòsit: reforç i consolidació a partir de jocs i propostes motrius i dels aprenentatges de les normes amb l’objectiu de fer incís en les actituds i les pautes de mobilitat segura (com a vianants) davant de les situacions quotidianes. Reflexió: breu debat i reflexió sobre els elements, les normes, les indicacions i les pautes o les conductes i actituds de mobilitat segura que tenen o poden tenir diàriament de camí cap a	60’

	l'escola. Algunes preguntes per guiar aquesta metacognició serien les següents: - Ara ens sentim més segurs i capaços per entendre les normes, aplicar-les i gaudir d'una mobilitat més segura? - Quina importància creieu que hi té la nostra actitud? - I quina importància té l'entorn? - Com podem cuidar el medi natural? - Què vol dir "transport sostenible"? *Aquesta activitat es pot aprofitar per anar un pas més enllà i introduir les competències publicades al model de prevenció (Servei Català de Trànsit, 2014). Són les següents: • Valoració de la seguretat, la vulnerabilitat i el risc. • Atenció, interacció i adaptació a l'entorn. • Gestió de les meves capacitats i els meus límits. • Gestió de la influència. • Gestió emocional.	
	Activitat 4. Passejada per l'entorn proper a l'escola (*amb o sense la policia local) i identificació d'espais d'ús públic en els quals es pot jugar i fer activitat física (parcs infantils, zones d'oci, pistes o espais adequats per anar amb bicicleta, etc). Propòsit: sortida a l'entorn proper per poder aplicar les normes, pautes i actituds de mobilitat segura i, a més a més, s'aprofita per identificar aquells espais adequats per al joc i la pràctica d'activitat física, així com d'ús de la bicicleta, els patins, patinets i altres vehicles de rodes, sempre, això sí, amb l'acompanyament dels pares, tutors o adults. Reflexió: en algun lloc/espai adequat per visualitzar el trànsit, la circulació i poder dur a terme una breu conversa/reflexió al voltant de les possibles preguntes següents: - Què creieu que és important saber sobre la circulació? - Quines coses heu vist i comprovat avui que heu de saber? - Quin paper creieu que hi juga la vostra actitud? - Quina atenció i concentració heu de tenir com a vianants per minimitzar els riscos? (conductes de risc, distraccions, etc.). - Què és bo per al medi ambient? - Quina relació hi ha entre el desplaçament sostenible (a peu o amb vehicle de tracció a	

	peu) i els hàbits saludables i la cura del propi cos? - Per tant, com puc cuidar el meu cos i el medi ambient?	
Activitats d'estructuració <i>Què hem après?</i>	Activitat 5. Creació d'un circuit motriu que simuli una zona, petit recorregut o interseccions d'un conjunt de carrers visitats amb els agents locals. En aquest circuit motriu hi ha d'haver elements i objectes que representin les instal·lacions, senyals de circulació, normes de trànsit i també els vehicles i els diferents tipus de vianants que hi circulen. El circuit ha d'incorporar diferents punts o estacions en les quals s'hi ha d'actuar d'acord amb el rol corresponent. Els rols són: 1) vianant, 2) cotxe aliè, 3) vehicle propi (patins, patinet o bicicleta), 4) agent de trànsit. Tots i totes han de passar pels diferents rols. *Intentem que apareguin persones de diferents edats, infants, adolescents/adults i persones grans; també persones amb mobilitat reduïda, ceguesa o altres dificultats, a fi de conscienciar i tenir sensibilitat davant de la vulnerabilitat i les possibles limitacions que hom pugui tenir. *L'alumnat pot visualitzar rètols amb normes (escrites i amb imatges) bàsiques sobre l'ús segur de patins, patinets i/o bicicletes. *En aquesta sessió cal que l'alumnat porti el seu vehicle (patins, patinet i/o bicicleta). Propòsit: assimilació i aplicació de conceptes, normes i accions necessàries per a la mobilitat i els desplaçaments segurs i sostenibles, fent èmfasi sobre les normes de circulació i seguretat viària. Reflexió: • Posada en comú i reflexió sobre la personificació de cadascun dels rols. • Dibuixar i compartir: dibuixa't a tu mateix/a a la via pública, a peu o amb vehicle de tracció a peu i en un lloc (carrer) que coneguis i on aparegui algun senyal o indicació de trànsit, com un Stop, un semàfor, un pas de vianants, etc.	60' 5' 45' 5'
Activitats d'aplicació <i>Apliquem el que hem après</i>	Activitat 6. Es prepara un circuit simulant l'entorn proper de l'escola, amb carrers, senyals de trànsit, possibles vehicles circulant, etc. Cal tornar a portar el transport motriu: patinets, patins, bicicletes... (es pot donar la possibilitat a l'alumnat que els portin ells).	90'

	Es fan dos grups d'alumnat, que s'alternen, per torns: vianants i circulant amb mitjà de transport motriu. Durant aquesta activitat es du a terme una coavaluació de l'alumnat que descansi en cada torn. El professorat fa una avaluació de la sessió mitjançant un full de registre (observació directa), que consisteix en els requisits d'obtenció del carnet. El alumnes que facin de vianants tenen un repte específic: - Joc de l'observació: 1. Trobar els senyals de trànsit. 2. Detectar possibles conductes de risc i relacionar-ho amb conductes segures. Propòsit: creació d'un circuit o parc infantil de trànsit en algun espai públic de l'entorn proper a l'escola (parcs, jardins, bosc, pistes esportives, etc.) per tal d'aplicar les normes i pautes bàsiques de mobilitat segura i d'una actitud conscient i proactiva per a una seguretat viària òptima. Reflexió: construcció de les targetes de Vianants Cívics que acreditin les diferents habilitacions per desplaçar-se amb seguretat per la via pública.	
Possibilitats d'ampliació	Una sessió addicional que es pot fer posteriorment amb el tutor/a és dedicar, un matí, una o dues hores de l'espai de tutoria, a fer un <i>feedback</i> de la SA i particularment de les activitats presentades i realitzades. El paper docent és el de dinamitzar la valoració, la reflexió i els possibles debats que puguin sorgir a partir de la vivència de cadascun dels alumnes i també dels docents que hi hagin participat. És important fer emergir els dubtes, els neguits i els sabers apresos; i finalment els acords o punts més rellevants als quals arriben alumnat i docents (es pot construir un decàleg, un mapa conceptual o una infografia). A més a més, es pot contribuir a l'assoliment d'aquesta SA amb activitats d'ampliació i consolidació en un altre context o partir d'altres materials. Algunes propostes són: - Sortida fora de l'horari lectiu, organitzada des de l'escola amb les famílies per l'entorn proper. Per exemple: caminada, bicicletada, etc. - Altres materials publicats a EDUMS que poden complementar aquesta SA:	

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN [ELS VECTORS](#)⁹ EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE

1/ Aprenentatges competencials: els aprenentatges inclosos en aquesta situació d'aprenentatge són aplicables a la vida quotidiana de l'alumnat.

3/ Universalitat del currículum: les estratègies esmentades anteriorment tenen en compte les característiques personals de l'alumnat i això promou la participació de tots els infants. D'altra banda, cal esmentar que s'han de tenir en compte els processos d'aprenentatge i els diversos ritmes dels infants a l'hora d'assolir el repte.

4/ Qualitat de l'educació de les llengües: interpretació i assimilació de conceptes bàsics sobre circulació i ús de la via pública, així com descodificació dels símbols i del llenguatge dels senyals de trànsit.

5/ Ciutadania democràtica i consciència global: reflexió sobre la pròpia acció i les conseqüències per als altres (individualitat *versus* col·lectivitat). Bon ús de la via pública i reconeixement de la importància de la mobilitat sostenible.

MESURES I SUPORTS [UNIVERSALS](#)¹⁰

Ús de metodologies que possibilitin la personalització dels aprenentatges i el seguiment d'aquests.

Varietat en materials, instruments d'aprenentatge i avaluació, així com en l'ús de diferents llenguatges que facilitin l'accessibilitat per a tot l'alumnat.

Els objectius, tot i tenir-los programats, s'han d'intentar consensuar amb els interessos dels alumnes, la qual cosa els ajudarà a concretar-se i ser més específics, tot ajustant-se més a la realitat de cada grup classe on s'implementi aquesta SA.

Agrupaments flexibles i variats.

Suport escrit i visual de conceptes que afavoreixin els aprenentatges (disseny de materials, vídeos de referents...).

⁹ Els sis vectors són: 1) Aprenentatges competencials. 2) Perspectiva de gènere. 3) Universalitat del currículum. 4) Qualitat de l'educació de les llengües. 5) Ciutadania democràtica i consciència global. 6) Benestar emocional.

¹⁰ Les mesures i els suports universals són els que s'adrecen a tots els alumnes. Han de permetre flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionar als alumnes estratègies per minimitzar les barreres de l'entorn i garantir la convivència i el compromís de tota la comunitat educativa.

MESURES I SUPORTS **ADDITIONALS**¹¹ O **INTENSIVS**¹²

Quines mesures o suports addicionals o intensius es proposen per a cadascun dels alumnes següents:

Alumne	Mesura i suport addicional o intensiu
	A) En el cas de tenir algun alumne/a amb dificultats, és important detectar el rol que, segons la dificultat, pot tenir. Com que en la planificació d'aquesta SA no es pot saber si n'hi haurà ni quin/s seran els casos, totes les activitats estan pensades per poder introduir de forma natural rols addicionals i dinàmiques que puguin afavorir la participació d'aquests alumnes, ja sigui perquè s'encarreguen d'indicar els senyals, de fer les indicacions i simulacions o participar-hi d'acord amb la seva realitat en situacions quotidianes i en les formes de desplaçaments segurs (com a vianants i també amb vehicle de rodes) que cadascun pot adoptar. B) Si no es dona el cas de cap alumne/a amb mesures i suports addicionals, es recomana simular amb màxima normalitat l'alumnat amb mobilitat reduïda o altres possibles dificultats motrius. En cadascuna de les activitats es poden afegir dificultats de caràcter sensomotriu per tal de sensibilitzar l'alumnat; és interessant que puguin experimentar les diferents activitats amb alguna dificultat, com la reducció del sentit de la vista (antifaç o ulleres fosques), de l'oïda (cascos) o motriu (cadira de rodes o crosses).

¹¹ Les mesures i els suports addicionals s'adrecen a alguns alumnes. Permeten ajustar la resposta educativa de forma flexible, preventiva i temporal, focalitzant la intervenció educativa en aquells aspectes del procés d'aprenentatge que poden comprometre l'avenç personal i escolar.

¹² Les mesures i els suports intensius són específics per als alumnes amb necessitats educatives especials, estan adaptats a la seva singularitat i permeten ajustar la resposta educativa de forma extensa, amb una freqüència regular i, normalment, sense límit temporal.

ANNEX 1

LES TRES BESSONES I ELS INTERROGANTS

TROBA ELS SENYALS DE TRÀNSIT

I ELS RATOLINS...

	☐		☐		☐		☐		☐
	☐		☐		☐		☐		☐
	☐		☐		☐		☐		☐

LES TRES BESSONES I ELS INTERROGANTS

REFLEXIONEM A PARTIR DEL
VÍDEO

COM PODEM TENIR UNA
ACTITUD I MOBILITAT
SEGURA?

